

πανελλαδικές 2021

20 ερωτήσεις και απαντήσεις

Πρώτο θέμα

Περίληψη

Δεύτερο θέμα

Οργάνωση / πρόθεση /
πειθώ / εκφραστικές
επιλογές

Τρίτο θέμα

Ερμηνευτικό σχόλιο

Τέταρτο θέμα

Παραγωγή λόγου

Μια αναγκαία διευκρίνιση

Η συγκεκριμένη παρουσίαση δεν αντικαθιστά την επανάληψη της θεωρίας· ούτε, βέβαια, την καλύπτει στο σύνολό της. Φιλοδοξεί μόνο να δώσει κάποιες σαφείς και σύντομες απαντήσεις -στο μέτρο του δυνατού μιας παρουσίασης- σε συχνά ερωτήματα που διατυπώνονται από τους μαθητές. Η παρουσίαση απευθύνεται κυρίως σε αυτούς, τους υποψηφίους των Πανελλαδικών του 2021, με την ευχή: Καλή επιτυχία!

Πρώτο Θέμα

Περίληψη

Δεύτερο Θέμα

Οργάνωση / πρόθεση /
πειθώ / εκφραστικές
επιλογές

Τρίτο Θέμα

Ερμηνευτικό σχόλιο

Τέταρτο Θέμα

Παραγωγή λόγου

Πώς ξεκινώ την περίληψη;

απάντηση

Μπορούμε να ξεκινήσουμε με μια **εισαγωγική φράση** ανάλογα με τη διατύπωση της άσκησης (Σύμφωνα με τον αρθρογράφο... /, Το απόσπασμα αναφέρεται...).

Σε περίληψη μέρους / αποσπάσματος του κειμένου παραθέτουμε στην εισαγωγή και το **θεματικό κέντρο** του **αποσπάσματος** είτε άμεσα (Στο απόσπασμα παρουσιάζονται οι συνέπειες της ανεργίας) είτε έμμεσα (Σχετικά/Αναφορικά με τις επιπτώσεις της ανεργίας, ο αρθρογράφος υποστηρίζει...)

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Ποια είναι τα είδη περίληψης;

απάντηση

Οι δύο βασικοί τύποι περίληψης είναι:

α) Συνοπτική απόδοση **μέρους** του κειμένου

Να αποδώσετε συνοπτικά το περιεχόμενο του αποσπάσματος: «...» ή των δύο πρώτων παραγράφων.

β) Συνοπτική απόδοση **ιδεών** του κειμένου **για ένα θέμα**

Να αποδώσετε συνοπτικά τις απόψεις του συγγραφέα για τις αιτίες του...

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Πώς διαχειρίζομαι την περίληψη μέρους του κειμένου;

απάντηση

- α.** Εντοπίζουμε στο κείμενο το συγκεκριμένο **απόσπασμα**/μέρος και το **θεματικό κέντρο του**.
- β.** Κρατάμε **σημειώσεις**, αποδίδοντας το νόημα των χωρίων με πυκνό λόγο και αναδιατύπωση.
- γ.** Συνδέουμε τις σημειώσεις με τις **κατάλληλες διαρθρωτικές λέξεις / εκφράσεις** που αποδίδουν τη νοηματική σχέση μεταξύ των ιδεών (αντίθεση, προσθήκη, αιτιολόγηση κ.ά.) και **-αν χρειάζεται-** με ρήματα περίληψης.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Δεν είσαι τα πάντα. Δεν είσαι το τίποτα

Η βιομηχανία του ποδοσφαίρου λειτουργεί με τον εξής τρόπο: ξεχωρίζει αυτούς που θεωρεί αξιοποιήσιμους, τους προωθεί για δικό της οικονομικό όφελος, τους κακομαθαίνει και τους δημιουργεί μια επίπλαστη πραγματικότητα. Στον πρώτο σοβαρό τραυματισμό τους όμως ή στη δύση της καριέρας τους, πετάγονται σαν εμπόρευμα για την επόμενη παρτίδα.

Οι ποδοσφαιριστές που φτάνουν να παίξουν σε μια από τις μεγάλες ομάδες, αντιμετωπίζονται ως κάτι ανάμεσα σε «ιερές αγελάδες» και «κότες με τα χρυσά αυγά». Όλα τα διαδικαστικά της καθημερινότητας, συνήθως, είναι λυμένα από τις ομάδες τους. Σπάνια θα χρειαστεί να ψάξουν για σπίτι ή να το επιπλώσουν αλλά, αντίθετα, θα τους δοθεί έτοιμο ένα υψηλής αισθητικής οίκημα. Δεν θα περιμένουν συχνά σε ουρά σε καμία δημόσια υπηρεσία. Είθισται να εμφανίζονται δίπλα τους άνθρωποι για να τους κολακεύουν και να τους τονίζουν τη μοναδικότητά τους. Οι ίδιοι οι συγγενείς τους, τις περισσότερες φορές, οικειοποιούνται τα μεγαλεία της νέας πραγματικότητας. Όλες οι πόρτες φαντάζουν ανοιχτές και οι γυναίκες που συναναστρέφονται, στους πολύ ματαιόδοξους χώρους που κυκλοφορούνε, εμφανίζονται διατεθειμένες να τους κάνουν όλα τα χατήρια για λίγο από το αφροδισιακό της εξουσίας τους. Υπάρχει συνολικότερα η αίσθηση μιας συνεχούς ευμάρειας που φαντάζονται πως δε θα τελειώσει ποτέ.

Οι ποδοσφαιριστές όμως που έχουν τέτοιες απολαβές, ώστε να μην έχουν βιοποριστικό πρόβλημα στα 45 τους, είναι εξαιρετικά λίγοι. Αυτοί, δε, που έχουν αντίστοιχες απολαβές αλλά και την ικανότητα και την ωριμότητα να τις διατηρήσουν, είναι ακόμα λιγότεροι. Το αποτέλεσμα είναι, στην πιο δημιουργική ηλικία του άντρα, να βρίσκονται οι περισσότεροι από αυτούς χωρίς χρήματα, χωρίς ιδιαίτερη μόρφωση και χωρίς εκπαιδευτικά εφόδια. Συνήθως βρίσκονται εγκαταλελειμμένοι από «φίλους», αφού εξαφανίζονται όλοι αυτοί οι καλοθελητές που ζούσαν εις βάρος τους. Επίσης, επειδή είναι συνηθισμένοι σε ένα αρκετά ακριβό επίπεδο ζωής για εκείνους και τις οικογένειές τους, δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στα καινούργια δεδομένα.

Τα επίσημα στατιστικά, σύμφωνα με την Xpro (ευρωπαϊκός οργανισμός που παρέχει υποστήριξη σε πρώην ποδοσφαιριστές), είναι αμείλικτα. Το 45% θα αντιμετωπίσει πρόβλημα βιοπορισμού, στα πέντε πρώτα χρόνια μετά το τέλος της καριέρας του. Το 35% θα πάρει διαζύγιο, τον πρώτο χρόνο που θα σταματήσει. Το 40% θα καταθέσει αίτηση πτώχευσης, πριν τη πενταετία. Το 80% θα διαγνωστεί με οστεοαρθρίτιδα, στα επόμενα δέκα χρόνια. Το 90% θα διαπιστώσει πως δεν θα βρεί τίποτα άλλο να κάνει. Όχι μόνο σε επίπεδο βιοπορισμού, αλλά και ως δραστηριότητα. Τέλος, το πιο σοκαριστικό στατιστικό είναι πως, σύμφωνα με την Deutsche Welle, ένας στους τρεις πρώην επαγγελματίες ποδοσφαιριστές πάσχει από κατάθλιψη, με κάποιους από αυτούς να έχουν ήδη υπάρξει αυτόχειρες.

Οπότε, αυτό που μένει είναι να αλλάξουν νοοτροπία οι ίδιοι οι ποδοσφαιριστές. Μια καλή αρχή, προς αυτόν τον δρόμο σωτηρίας, είναι η συναίσθηση ότι δεν είναι «τα πάντα», όπως προσπαθεί να τους πείσει ο περίγυρος, όσο παίζουν. Έτσι, θα έχουν και πολλές ελπίδες να μη νιώσουν ότι είναι «το τίποτα», όταν αργότερα θα χρειαστεί να αγωνιστούν για τη ζωή τους.

Ο Δημήτρης Ελευθερόπουλος ήταν παλαιότερα ποδοσφαιριστής και σήμερα προπονητής ποδοσφαίρου. Το κείμενο (απόσπασμα) ανακτήθηκε από: <https://athletestories.gr/den-eisai-ta-panta-den-eisai-to-tipota/>

Ερώτηση

Να αποδώσετε συνοπτικά (60-70 λέξεις) το περιεχόμενο του αποσπάσματος: «Οι ποδοσφαιριστές που φτάνουν... προσαρμοστούν στα καινούργια δεδομένα».

Προηγούμενη

Επόμενη

Μέρος κειμένου για συνοπτική απόδοση

Οι ποδοσφαιριστές που φτάνουν να παίξουν σε μια από τις μεγάλες ομάδες, αντιμετωπίζονται ως κάτι ανάμεσα σε «ιερές αγελάδες» και «κότες με τα χρυσά αυγά». Όλα τα διαδικαστικά της καθημερινότητας, συνήθως, είναι λυμένα από τις ομάδες τους. Σπάνια θα χρειαστεί να ψάξουν για σπίτι ή να το επιπλώσουν αλλά, αντίθετα, θα τους δοθεί έτοιμο ένα υψηλής αισθητικής οίκημα. Δεν θα περιμένουν συχνά σε ουρά σε καμία δημόσια υπηρεσία. Είθισται να εμφανίζονται δίπλα τους άνθρωποι για να τους κολακεύουν και να τους τονίζουν τη μοναδικότητά τους. Οι ίδιοι οι συγγενείς τους, τις περισσότερες φορές, οικειοποιούνται τα μεγαλεία της νέας πραγματικότητας. Όλες οι πόρτες φαντάζουν ανοιχτές και οι γυναίκες που συναναστρέφονται, στους πολύ ματαιόδοξους χώρους που κυκλοφορούνε, εμφανίζονται διατεθειμένες να τους κάνουν όλα τα χατήρια για λίγο από το αφροδισιακό της εξουσίας τους. Υπάρχει συνολικότερα η αίσθηση μιας συνεχούς ευμάρειας που φαντάζονται πως δε θα τελειώσει ποτέ.

Οι ποδοσφαιριστές **όμως** που έχουν τέτοιες απολαβές, ώστε να μην έχουν βιοποριστικό πρόβλημα στα 45 τους, είναι εξαιρετικά λίγοι. Αυτοί, δε, που έχουν αντίστοιχες απολαβές αλλά και την ικανότητα και την ωριμότητα να τις διατηρήσουν, είναι ακόμα λιγότεροι. Το αποτέλεσμα είναι, στην πιο δημιουργική ηλικία του άντρα, να βρίσκονται οι περισσότεροι από αυτούς χωρίς χρήματα, χωρίς ιδιαίτερη μόρφωση και χωρίς εκπαιδευτικά εφόδια. Συνήθως βρίσκονται εγκαταλελειμμένοι από «φίλους», αφού εξαφανίζονται όλοι αυτοί οι καλοθελητές που ζούσαν εις βάρος τους. Επίσης, επειδή είναι συνηθισμένοι σε ένα αρκετά ακριβό επίπεδο ζωής για εκείνους και τις οικογένειές τους, δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στα καινούργια δεδομένα.

Σημειώσεις

— | Θεματικό κέντρο αποσπάματος

Η **αντίθεση** ανάμεσα στην **πλασματική ευμάρεια** των εν ενεργεία καταξιωμένων ποδοσφαιριστών και την **επώδυνη πραγματικότητα** μετά τη σταδιοδρομία τους.

— | 1η παράγραφος: Όσο είναι χρήσιμο...

Απολαμβάνουν προστασία, πολυτέλειες, διευκολύνσεις στην επίλυση κάθε ζητήματος
Περιστοιχίζονται από κόλακες που τους εξυπηρετούν

— | 2η παράγραφος: Όμως, με το πέρας της καριέρας...

Αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα
Εγκαταλείπονται από όλους
Δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Περίληψη

Στο απόσπασμα παρουσιάζεται η αντίθεση ανάμεσα στην πλασματική ευμάρεια των εν ενεργεία καταξιωμένων ποδοσφαιριστών και στην επώδυνη πραγματικότητα που βιώνουν μετά το τέλος της σταδιοδρομίας τους. **Όσο είναι χρήσιμοι**, απολαμβάνουν από τις ομάδες προστασία, πολυτελείς παροχές και διευκολύνσεις και περιστοιχίζονται από κόλακες που τους εξυπηρετούν, ικανοποιώντας κάθε ανάγκη τους. **Μετά το πέρας, όμως, της καριέρας τους**, οι περισσότεροι αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα, εγκαταλείπονται από όλους και δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα της ζωής τους. (74 λέξεις)

Σχόλια

Το **θεματικό** κέντρο δίνεται αναλυτικά στην εισαγωγική περίοδο.

Το υπόλοιπο τμήμα οργανώνεται με βάση την **αντίθεση** που υπάρχει στο κείμενο σε **δύο** περιόδους λόγου (*ευμάρεια - επώδυνη πραγματικότητα*).

Η συνοχή των περιόδων εξασφαλίζεται με το ίδιο (εννοούμενο) υποκείμενο στις περιόδους (**έλλειψη**), με τη διαρθρωτική λέξη «**όμως**» και τα **αντίθετα νοήματα** (συνεκτικότητα). Δε θεωρείται, έτσι, αναγκαία η χρήση «ρημάτων περίληψης»: π.χ. «Από τη μια *υποστηρίζει* ότι... από την άλλη *διαπιστώνει* ότι...».

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Πώς διαχειρίζομαι την
περίληψη με εστίαση σε
απόψεις για ένα θέμα;

απάντηση

- α.** Εντοπίζουμε στο κείμενο τα **χωρία** στα οποία περιέχονται οι απόψεις για το συγκεκριμένο θέμα. Οι απόψεις μπορεί να είναι *διάσπαρτες* σε διαφορετικές παραγράφους.
- β.** Κρατάμε δίπλα σε αυτά τα χωρία **σημειώσεις**, αποδίδοντας το νόημά τους με πυκνό λόγο και αναδιατύπωση.
- γ.** Συνδέουμε τις σημειώσεις με τις **κατάλληλες διαρθρωτικές λέξεις / εκφράσεις** που αποδίδουν τη νοηματική σχέση μεταξύ των ιδεών (αντίθεση, προσθήκη, αιτιολόγηση, συμπέρασμα κ.ά.) και **-αν χρειάζεται-** με ρήματα περίληψης.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

«**Το κλασικό χειροκρότημα, η μοντέρνα σιωπή και τα μεταμοντέρνα likes**»

Όσο βελτιώνεται η τεχνολογία και ενισχύονται τα γκάτζετ (τηλεόραση, home monies, ηχογραφήσεις, βίντεο κ.λπ.) όλο και περισσότερος κόσμος μένει στο σπίτι και ακούει την αγαπημένη του συμφωνική ορχήστρα ή παρακολουθεί το αγαπημένο του σόου. Εκεί δεν χειροκροτεί, γιατί δεν μπορεί να γίνει πλήθος. Είναι από μόνος του κοινό του ενός.

Με άλλα λόγια, όλο και μεγαλύτερο κομμάτι της ψυχαγωγίας καταναλώνεται πλέον κατά μόνας. Το **live χειροκρότημα** ως γκάλοπ δημοτικότητας χάνει έδαφος, κερδίζει όμως έδαφος το ίντερνετ, μέσω του οποίου έχει καθιερωθεί η νέα μορφή χειροκροτήματος, που είναι τα διάφορα likes. Μόνο που δεν έχουν ήχο. Μεταφέρουν εικόνα αποδοχής χωρίς να γίνονται αισθητά ακουστικά. Πρόκειται για ψηφιακό χειροκρότημα που ενώνεται με άλλα και δημιουργούν το ίντερνετικό χειροκρότημα, ένα από τα συμπτώματα του cocooning.

Με τα αλληπάλληλα likes ο μοναχικός χειροκροτητής ενώνεται με μία εικονική κολλεκτίβα χειροκροτητών, ένα πλήθος το οποίο όσο πιο μεγάλο γίνεται τόσο πιο πολύ καθορίζει trends, επιβάλλει γούστα και παραστάσεις. Δείτε πόσο εύκολα τα likes των χειροκροτητών ενός περιοδικού μπορούν να ανατρέψουν τα συμπεράσματα μιας έγκυρης θεατρικής κριτικής. Και είναι προφανές πως όσο πιο πολλοί θα μένουν, ελέω τεχνολογίας (και ενδεχομένως και οικονομίας), στα σπίτια τους

τόσο θα πυκνώνουν και τα likes και θα διαμορφώνονται τα πάνω και τα κάτω του κοινού γούστου.

Είμαστε οι νέοι, μεταμοντέρνοι κλακαδόροι. Μόνο που το χειροκρότημά μας σήμερα έχει μεγαλύτερο βάρος και για έναν επιπλέον λόγο: δεν είναι εφήμερο. Δεν πεθαίνει όταν σβήσουν τα φώτα. Μένει στην οθόνη και στέλνει το μήνυμά του χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά σε ελάχιστο χρόνο. Το μαθαίνει όλη η υφήλιος. Ακούγεται παντού. Είναι εκκωφαντικό κι ας μην βγάζει άχνα. Είναι παντοδύναμο κι ας ενεργοποιείται από ένα ανεπαίσθητο άγγιγμα πλήκτρου.

Σήμερα ο χειροκροτητής μπαίνει, όπως είπα, και πάλι σε ένα πλήθος, εικονικό βέβαια, αλλά με ονοματεπώνυμο, σε αντίθεση με την ανωνυμία της ζωντανής, μαζικής επικοινωνίας που γνωρίζουμε μέσα στη θεατρική αίθουσα. Και εύκολα μπορούμε να αντιληφθούμε το πάθος που έχουν πολλοί με τα likes.

Συνομειμένο άρθρο από τη διαδικτυακή εφημερίδα Lavart. Πατσαλίδης, Σ. (12.01.2018)

Ερώτηση

Να αποδώσετε συνοπτικά (70-80 λέξεις) τα διαφορετικά χαρακτηριστικά, σύμφωνα με το κείμενο, του διαδικτυακού χειροκροτήματος (likes) σε σχέση με το παραδοσιακό ζωντανό χειροκρότημα.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Χωρία του κειμένου

Το live χειροκρότημα ως γκάλοπ δημοτικότητας χάνει έδαφος. <-> Πρόκειται για ψηφιακό χειροκρότημα

όλο και μεγαλύτερο κομμάτι της ψυχαγωγίας καταναλώνεται πλέον κατά μόνας - κερδίζει όμως έδαφος το ίντερνετ, μέσω του οποίου έχει καθιερωθεί η νέα μορφή χειροκροτήματος, που είναι τα διάφορα likes.

Μόνο που δεν έχουν ήχο. Μεταφέρουν εικόνα αποδοχής χωρίς να γίνονται αισθητά ακουστικά

Με τα αλληπάλληλα likes ο μοναχικός χειροκροτητής ενώνεται με μία εικονική κολλεκτίβα χειροκροτητών, ένα πλήθος το οποίο όσο πιο μεγάλο γίνεται τόσο πιο πολύ καθορίζει trends, επιβάλλει γούστα και παραστάσεις

δεν είναι εφήμερο. Δεν πεθαίνει όταν σβήσουν τα φώτα. Μένει στην οθόνη και στέλνει το μήνυμά του χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά σε ελάχιστο χρόνο. Το μαθαίνει όλη η υφήλιος

με ονοματεπώνυμο, σε αντίθεση με την ανωνυμία της ζωντανής, μαζικής επικοινωνίας που γνωρίζουμε μέσα στη θεατρική αίθουσα.

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Σημειώσεις

- Το **ψηφιακό χειροκρότημα** (likes) ενισχύεται <-> το **ζωντανό** υποχωρεί
- Μοναχική ψυχαγωγία / αποτέλεσμα εξάπλωσης ίντερνετ <-> μαζική ψυχαγωγία (το χειροκρότημα του πλήθους)
- Εκφράζει και αυτό επιδοκιμασία, αλλά είναι αθόρυβο
- Τα likes ενώνονται και διαμορφώνουν ισχυρό πλήθος χρηστών, επηρεάζουν τις προτιμήσεις του κοινού
- Δεν είναι εφήμερο - μένει στην οθόνη «ακούγεται» παντού
- Το ψηφιακό είναι επώνυμο <-> ανωνυμία φυσικού χειροκροτητή στο πλήθος

Προηγούμενη

Επόμενη

Περίληψη

Σύμφωνα με το κείμενο, το ψηφιακό χειροκρότημα (Likes), αντικαθιστά σταδιακά το ζωντανό χειροκρότημα του πλήθους, καθώς συνδέεται με τη μοναχική ψυχαγωγία που έχει ευνοήσει η εξάπλωση του διαδικτύου. Αν και αθόρυβο, εκφράζει επιδοκιμασία και, καθώς προστίθεται με άλλα, δημιουργεί ένα ισχυρό πλήθος χρηστών που επιβάλλει προτιμήσεις στην ψυχαγωγία του κοινού. Η δύναμή του αυτή οφείλεται, επίσης, στο γεγονός ότι δεν είναι εφήμερο, όπως το ζωντανό, αλλά μπορεί να φτάσει παντού, και είναι επώνυμο σε αντίθεση με την ανωνυμία μέσα στο πλήθος του παραδοσιακού χειροκροτητή. (84 λέξεις)

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Σχόλια

Ξεκινάμε με σύντομη αναφορά στο κείμενο. Το **θέμα** εμπεριέχεται στην πρώτη περίοδο.

Παρουσιάζονται τα **διαφορετικά** χαρακτηριστικά του ψηφιακού χειροκροτήματος με **αντιθέσεις**, όπου χρειάζονται, χωρίς αναφορά σε αυτονόητες συγκρίσεις (π.χ. αθόρυβο - θορυβώδες)

Αποφεύχθηκε η χρήση πολλών σύντομων προτάσεων και η περίληψη οργανώθηκε σε τρεις πιο μεγάλες περιόδους.

Δεν θεωρήθηκε ότι θα βοηθούσε η χρήση ρημάτων περίληψης. Η συνοχή εξασφαλίζεται με το ίδιο (εννοούμενο) υποκείμενο στις περιόδους (**έλλειψη**).

Προηγούμενη

Επόμενη

●● Να οργανώνω την περίληψη με τριμερή δομή (Αρχικά..., Στη συνέχεια..., Τέλος...); ●●

απάντηση

Αυτή η δομή της περίληψης - που προτείνεται συχνά για ευκολία- δεν ανταποκρίνεται στα περισσότερα κείμενα. Και αυτό γιατί οι συγκεκριμένες διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις δηλώνουν **σειρά** και δεν αποδίδουν τις πραγματικές νοηματικές σχέσεις ανάμεσα στα επιμέρους τμήματα ή τις ιδέες του κειμένου (συνεκτικότητα).

Επιπλέον, συνδέεται με τη συχνή χρήση «ρημάτων περίληψης» (υποστηρίζει, προσθέτει κ.ά.), η οποία δημιουργεί «τυπική συνοχή» με βάση τον συγγραφέα και «επιβαρύνει» το όριο λέξεων.

Τα «**ρήματα περίληψης**» είναι χρήσιμα κυρίως όταν αποδίδουν τη διανοητική ενέργεια του συγγραφέα (π.χ. *διερωτάται, αμφισβητεί, προτείνει...*) ή σε κείμενα προσωπικού χαρακτήρα (π.χ. αυτοβιογραφικά), για να αποδοθεί ο υποκειμενισμός των απόψεων.

Προηγούμενη

Επόμενη

Περίληψη με τριμερή δομή και κατάχρηση «ρημάτων περίληψης»

Δεν είσαι τα πάντα. Δεν είσαι το τίποτα

Στο απόσπασμα παρουσιάζεται η αντίθεση ανάμεσα στην πλασματική ευμάρεια των εν ενεργεία καταξιωμένων ποδοσφαιριστών και στην επώδυνη πραγματικότητα που αυτοί βιώνουν μετά το τέλος της σταδιοδρομίας τους. **Αρχικά, ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι οι ποδοσφαιριστές** όσο είναι χρήσιμοι απολαμβάνουν από τις ομάδες προστασία, πολυτελείς παροχές και διευκολύνσεις. **Στη συνέχεια, προσθέτει ότι** περιστοιχίζονται από ένα κόλακες που τους εξυπηρετούν, ικανοποιώντας κάθε ανάγκη τους. **Τέλος, διαπιστώνει ότι** μετά το πέρας της καριέρας τους οι περισσότεροι αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα, εγκαταλείπονται από όλους και δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα της ζωής τους. (88 λέξεις)

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Σχόλια

— Η οργάνωση με διαρθρωτικές λέξεις που δηλώνουν σειρά είναι εσφαλμένη, καθώς δεν αναδεικνύει την κυρίαρχη νοηματική σχέση (αντίθεση: ευμάρεια – επώδυνη πραγματικότητα). Επιπλέον, η χρήση των «ρημάτων περίληψης» δεν προσφέρει κάτι.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πώς απαντώ σε
ερώτηση για τον τρόπο
ανάπτυξης της
παραγράφου;

απάντηση

Στις σχετικές οδηγίες του ΙΕΠ ο τρόπος ανάπτυξης της παραγράφου σχετίζεται με την **πρόθεση** του συγγραφέα ή την **άποψη** που στηρίζει (με τον συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης).

Επομένως, για να απαντήσουμε σωστά, ανατρέχουμε στο αντίστοιχο κεφάλαιο της θεωρίας για την παράγραφο και τη **λειτουργία των τρόπων ανάπτυξης**.

Ωστόσο, χρειάζεται να έχουμε **κατανοήσει** το νόημα της παραγράφου, ώστε να συνδέουμε την απάντηση για τον τρόπο ανάπτυξης με το περιεχόμενό της.

Προηγούμενη

Επόμενη

Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου

Ορισμός

Διαίρεση

Παραδείγματα

Σύγκριση - αντίθεση

Αίτιο-αποτέλεσμα

Αιτιολόγηση

Αναλογία

Σκοπιμότητα του συγγραφέα

- να προσδιορίσει με σαφήνεια το περιεχόμενο της έννοιας χ και να αποτρέψει τη σύγχυσή της με άλλες παρεμφερείς έννοιες.
- να φωτίσει πολύπλευρα το εύρος, τις μορφές εκδήλωσης του φαινομένου χ ή της έννοιας ψ .
- να επεξηγήσει ή/και να τεκμηριώσει την άποψη ότι...
να φωτίσει το περιεχόμενο των δύο όρων/φαινομένων (χ , ψ) με την ανάδειξη των διαφορών τους και να αποτρέψει τη σύγχυση μεταξύ τους
- να εξηγήσει / ερμηνεύσει το φαινόμενο χ , αναδεικνύοντας τις αιτιακές σχέσεις (αίτια-αποτελέσματα) κ.λπ.
- να αποδείξει, να επιχειρηματολογήσει, να πείσει για την ορθότητα της θέσης ότι...
- να διευκολύνει την κατανόηση από τον αναγνώστη του (συνήθως δυσνόητου ή ασαφούς) φαινομένου χ ή της αφηρημένης έννοιας χ , παραλληλίζοντας το/την με κάτι οικείο στον αναγνώστη

Προηγούμενη

Επόμενη

Λειτουργία τρόπου ανάπτυξης

ΚΕΙΜΕΝΟ

[...] ο **πολιτισμός ορίζεται** ως το σύνολο των ιδεών, ενεργειών και επιτευγμάτων που μια κοινωνία έχει αναπτύξει και επιτύχει με σκοπό την ευημερία των μελών της. Η ανάπτυξη της ιατρικής και των φαρμάκων, η σύνθεση και δημοσίευση ενός ποιήματος, μια έκθεση ζωγραφικής, μια καλή συνταγή μαγειρικής και η παραγωγή ενός νέου κρασιού είναι **παραδείγματα** στοιχείων του πολιτισμού.

Πολιτισμός και τεχνολογία, Θ. Λιανός, από τον ημερήσιο Τύπο

- Ποια είναι η πρόθεση του συγγραφέα στην παράγραφο; Πώς ο τρόπος που επιλέγει να αναπτύξει την παράγραφο προωθεί την πρόθεση αυτή;
- Ο αρθρογράφος επιδιώκει:
 - α. να προσδιορίσει με σαφήνεια το περιεχόμενο της έννοιας **πολιτισμός** και να αποτρέψει τη σύγχυσή της με άλλες. Για να προωθήσει την πρόθεσή του, επιλέγει να αναπτύξει την παράγραφο με τη μέθοδο του **ορισμού** (*οριστέα έννοια*: πολιτισμός, *γένος*: σύνολο ιδεών ενεργειών και επιτευγμάτων, *ειδοποιός διαφορά*: που μια κοινωνία... μελών της).
 - β. να **επεξηγήσει** / καταστήσει περισσότερο κατανοητή στον αναγνώστη την έννοια πολιτισμός. Για αυτό αναπτύσσει την παράγραφο με **παραδείγματα** επιτευγμάτων του πολιτισμού («*Η ανάπτυξη της ιατρικής και των φαρμάκων, η σύνθεση και δημοσίευση ενός ποιήματος...*»).

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

“
Πώς απαντώ σε
ερώτημα για την
οργάνωση του
επιχειρήματος;
”

Παρουσιάζουμε σε ένα δικό μας κείμενο:

τη βασική θέση/ισχυρισμό του συγγραφέα

τις ιδέες με τις οποίες αιτιολογεί αυτόν τον
ισχυρισμό

και τα τεκμήρια ή αυθεντίες (εάν υπάρχουν) με
τις οποίες ενδεχομένως στηρίζει ή επιβεβαιώνει
τον ισχυρισμό ή τις αιτιολογήσεις του.

απάντηση

- Ο συγγραφέας
ισχυρίζεται ότι...
- Αιτιολογεί αυτή την
άποψη /τον ισχυρισμό
υποστηρίζοντας ότι...
- Στηρίζει/επιβεβαιώνει τα
παραπάνω με το
παράδειγμα... / στατιστικά
στοιχεία / επικαλούμενος
ως αυθεντία...

Προηγούμενη

Επόμενη

Παρουσίαση οργάνωσης επιχειρήματος

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η οικουμενικότητα των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» διόλου δεν επηρεάζει εξίσου και κατά την αυτή έννοια τη ζωή όλων των ανθρώπων. **Γιατί** τα «ανθρώπινα δικαιώματα» μπορούν να επιβληθούν μονάχα από τους ισχυρότερους πάνω στους ασθενέστερους, όμως *στην αντίστροφη περίπτωση* δεν είναι δυνατή και λειτουργική καμία θεσμική διευθέτηση. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, **για παράδειγμα**, μέσω του στόλου και της αεροπορίας τους, ορίζουν δεσμευτικά τα «ανθρώπινα δικαιώματα» στη Βοσνία, όμως οι Βόσνιοι δεν μπορούν να ορίσουν δεσμευτικά τα «ανθρώπινα δικαιώματα», π.χ. να επιβάλουν την κατάργηση της θανατικής ποινής στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Παν. Κονδύλης, Το αόρατο χρονολόγιο της σκέψης, εκδ. Νεφέλη, 1998

—• Να παρουσιάσετε την οργάνωση του επιχειρήματος.

Ο συγγραφέας ισχυρίζεται ότι η «οικουμενικότητα των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» δεν επηρεάζει με τον ίδιο τρόπο τη ζωή όλων των ανθρώπων στον πλανήτη.

Αιτιολογεί αυτό τον ισχυρισμό, υποστηρίζοντας ότι:

α. μόνο οι ισχυροί μπορούν να επιβάλουν «τα «ανθρώπινα δικαιώματα» στους ασθενέστερους και

β. σε αντίστροφη περίπτωση δεν είναι δυνατή και λειτουργική καμία θεσμική διευθέτηση.

Επιπλέον, στηρίζει/τεκμηριώνει τους ισχυρισμούς αυτούς με **παραδείγματα**: επικαλείται τα παραδείγματα των ΗΠΑ και της Βοσνίας: *Οι Ηνωμένες Πολιτείες, για παράδειγμα,... όμως οι Βόσνιοι δεν μπορούν...π.χ. να επιβάλουν την κατάργηση της θανατικής ποινής στις Ηνωμένες Πολιτείες*

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

“
 Πώς αξιολογώ
 την πειστικότητα
 ενός
 επιχειρήματος;
 ”

απάντηση

Πειστικότητα έχει ένα επιχείρημα, όταν έχει ορθότητα, δηλαδή και αλήθεια και εγκυρότητα. Ωστόσο, στην απάντηση **δεν αναπαράγουμε μηχανικά αυτή την ορολογία**, αλλά αξιολογούμε τον συλλογισμό με βάση τις ιδέες / το περιεχόμενο του επιχειρήματος (ενσωματώνοντας ενδεχομένως οργανικά και τη σχετική ορολογία).

Με λίγα λόγια, εστιάζουμε στην **κατανόηση** του περιεχομένου του επιχειρήματος και όχι στην τυπική (χωρίς κατανόηση) παράθεση της σχετικής ορολογίας από τη θεωρία.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πόσο πειστικό σας φαίνεται το επιχείρημα;

Παράδειγμα 1ο.

«Είναι γνωστή η περίπτωση του Τζακ Άμποτ, δολοφόνου δύο ανθρώπων, του δεύτερου δύο εβδομάδες μετά την έξοδό του από τη φυλακή όπου είχε εγκλεισθεί για τον πρώτο φόνο. Αποδεικνύεται, επομένως, ότι οι δολοφόνοι που δεν εκτελέστηκαν, μετά την καταδίκη τους επανέλαβαν το έγκλημα μέσα στη φυλακή ή έξω».

Παράδειγμα 2ο.

«Τα προϊόντα μας είναι αγνά, επειδή δε χρησιμοποιούμε συντηρητικά».

- Το επιχείρημα δεν είναι πειστικό. Ειδικότερα, ο συγγραφέας παίρνοντας ως βάση μία περίπτωση δολοφόνου (του Τζακ Άμποτ) μετά την έξοδό του από τη φυλακή, οδηγείται σε βεβιασμένο και επισφαλές συμπέρασμα (ατελής γενίκευση) που αφορά όλους τους δολοφόνους. Επειδή συνέβη αυτό στην περίπτωση του Τζακ Άμποτ, δε σημαίνει ότι συμβαίνει σε όλες τις περιπτώσεις των δολοφόνων που αποφυλακίζονται. Μπορεί η συγκεκριμένη περίπτωση να αποτελεί μια εξαίρεση.
- Το επιχείρημα δεν είναι πειστικό. Το γεγονός ότι δε χρησιμοποιούνται συντηρητικά δεν καθιστά ένα προϊόν οπωσδήποτε αγνό. Είναι αναγκαία προϋπόθεση, αλλά όχι επαρκής, γιατί μπορεί να χρησιμοποιούνται άλλα επιβλαβή για την υγεία υλικά ή να παράγεται με τρόπους επιβλαβείς για την υγεία.

Προηγούμενη

Επόμενη

απάντηση

Πώς διακρίνω τη
στόχευση του
συγγραφέα με βάση τα
μέσα πειθούς;

Όπως είναι γνωστό από τη θεωρία στο κεφάλαιο για την ΠΕΙΘΩ, τα διάφορα **μέσα πειθούς** συνδέονται με συγκεκριμένες στοχεύσεις.

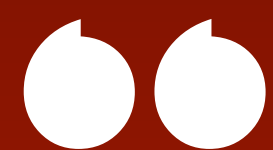
Ο πομπός **στοχεύει:**

- * άλλοτε να **πείσει** για την ορθότητα ή μη μιας άποψης (επιχειρήματα, τεκμήρια),
- * άλλοτε να **ευαισθητοποιήσει** / διεγείρει συναισθήματα (ποιητική γλώσσα, περιγραφή, αφήγηση, χιούμορ, ειρωνεία, ερωτήματα, στίξη κ.λπ.) και
- * άλλοτε να **ενισχύσει την αξιοπιστία του** και, επομένως, την πειστικότητα των απόψεών του (προβολή ήθους πομπού με θετικούς χαρακτηρισμούς, επίθεση στο ήθος του αντιπάλου με αρνητικούς χαρακτηρισμούς του και επίκληση στην αυθεντία με αναφορά σε πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και ρήση του).

Προηγούμενη

Επόμενη

Πώς απαντώ σε
ερώτημα για τη
σκοπιμότητα των
γλωσσικών
επιλογών /
εκφραστικών
μέσων;

απάντηση

Ανάλογα με τη στόχευση ή το είδος του κειμένου, ο συγγραφέας επιλέγει / αξιοποιεί διαφορετικό λεξιλόγιο, ρηματικά πρόσωπα, χρόνους και εγκλίσεις, σημεία στίξης, λειτουργία της γλώσσας, σχήματα λόγου, είδος σύνταξης και σύνδεσης των προτάσεων.

Ανατρέχουμε στα σχετικά κεφάλαια της θεωρίας για να κατανοήσουμε την **πρόθεση** του συγγραφέα (και το **επικοινωνιακό αποτέλεσμα** στον αναγνώστη) για καθεμία από αυτές τις εκφραστικές επιλογές.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Γλωσσικές/εκφραστικές επιλογές

Λεξιλόγιο

Ρηματικά πρόσωπα,
γραμματικοί χρόνοι,
εγκλίσεις

Στίξη

Αναφορική ή ποιητική
λειτουργία της γλώσσας

Ενεργητική ή παθητική σύνταξη

Είδος σύνδεσης προτάσεων

Σχήματα λόγου

Σκοπιμότητα- Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί:

- | άλλοτε **απλό** - οικείο (για να γίνει κατανοητός στον μέσο αναγνώστη και να δημιουργήσει οικειότητα), άλλοτε **επίσημο** / **λόγιο** (σε επίσημες περιστάσεις επικοινωνίας) άλλοτε **ειδικό** (π.χ. σε επιστημονικά κείμενα).
- | **ρηματικά πρόσωπα**, για να εκφράσει, αντικειμενικότητα, υποκειμενισμό, καθολικότητα, οικειότητα, προτροπή κ.ά., **ρηματικούς χρόνους**, για να δηλώσει διαφορετικά χρονικά επίπεδα, **εγκλίσεις**, για να δηλώσει διαφορετικό βαθμό βεβαιότητας ή αναγκαιότητας.
- | για να εκφράσει συγκεκριμένα **σχόλια** (ειρωνεία, θαυμασμό, προβληματισμό, απορία, αμφισβήτηση, αποδοκιμασία κ.ά.).
- | ανάλογα εάν θέλει να πληροφορήσει / πείσει (**αναφορική**) ή να ευαισθητοποιήσει / τέρψει / συγκινήσει (**ποιητική**).
ανάλογα εάν θέλει να τονίσει το υποκείμενο της ενέργειας και να μιλήσει πιο απλά, όπως στον προφορικό λόγο (**ενεργητική**) ή να τονίσει την ενέργεια του υποκειμένου και να χρησιμοποιήσει λόγο πιο σύνθετο και επίσημο (**παθητική**).
- | Η **παρατακτική** σύνταξη προτιμάται για λόγο απλό και κατανοητό, η **υποτακτική** για πιο πολύπλοκο λόγο που αποκαλύπτει τις νοηματικές σχέσεις των ιδεών και το **ασύνδετο** σχήμα για σύντομο και κοφτό λόγο.
- | (επανάληψη, αντίθεση, παρομοίωση, παρήχηση κ.ά.) για να αποδώσει παραστατικά συγκεκριμένα νοήματα.

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Προηγούμενη

Επόμενη

Πώς συγκρίνω δύο κείμενα ως προς τις εκφραστικές επιλογές και την πρόθεση των συντακτών τους;

απάντηση

Αναζητούμε στα δύο κείμενα τις κοινές ή διαφορετικές επιλογές ως προς το **λεξιλόγιο**, τη **λειτουργία γλώσσας**, τα **ρηματικά πρόσωπα**, τις **εγκλίσεις**, τη **σύνδεση προτάσεων** κ.ά., που συγκροτούν και το ιδιαίτερο **ύφος** κάθε κειμένου.

Με βάση αυτά διακρίνουμε την **πρόθεση** του συντάκτη του κειμένου, εάν δηλαδή αυτός επιδιώκει να πείσει, να πληροφορήσει, να ευαισθητοποιήσει, να προβληματίσει, να τέρψει, να εκφράσει προσωπικές σκέψεις, να εξηγήσει, να συμβουλευτεί κ.ά.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

ΚΕΙΜΕΝΟ 1. Έπειτα, ο ελληνικός χώρος στις γεωγραφικές, οικονομικές, κοινωνικές και πνευματικές του δομές αποτέλεσε πάντα σ' ολόκληρη την ιστορία του έναν οριακό χώρο ανάμεσα σε δύο ξεχωριστούς κόσμους —ανατολικό και δυτικό— που δεν έμειναν ποτέ στεγανά κλειστοί. Και στην επικοινωνία ανάμεσα στους δύο αυτούς κόσμους ο ρόλος του ελλητισμού ήταν πρωταρχικός. **Γιατί,** όχι μόνο οι Έλληνες, από την αυγή της ιστορίας τους, απλώθηκαν ακτινωτά σ' ολόκληρο το μεσογειακό χώρο και πέραν αυτού με τις αρχαίες αποικίες, τις νεότερες παροικίες και την κατά καιρούς επεκτατική πολιτική των διαφόρων πολιτικών σχηματισμών του ελλητισμού, αλλά και οι διάφοροι λαοί της Δύσης και της Ανατολής κατέκλυσαν κατά καιρούς πρόσκαιρα ή μονιμότερα τον ελληνικό χώρο. Έτσι, ο χώρος αυτός δίκαια μπορεί να χαρακτηριστεί **σταυροδρόμι των λαών.** Μ' άλλα λόγια, ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της **ιστορίας** μας είναι και παραμένει ο **οριακός της χαρακτήρας.**

Ν. Σβορώνος, Παράδοση και ελληνική ταυτότητα

ΚΕΙΜΕΝΟ 2. Βρισκόμαστε σ' ένα **σταυροδρόμι**· δεν ήμασταν ποτέ απομονωμένοι· μέيناμε πάντα ανοιχτοί σ' όλα τα ρεύματα —Ανατολή και Δύση· και τ' αφομοιώναμε θαυμάσια τις ώρες που λειτουργούσαμε **σαν εύρωστος οργανισμός.** [...] Δε μένω τυφλός στα ψεγάδια μας, αλλά έχω την ιδιοτροπία να πιστεύω στον εαυτό μας. Σας παρακαλώ να με συγχωρήσετε που **μνημονεύω εδώ προσωπικές εμπειρίες· δεν έχω άλλο πειραματόζωο από εμένα.** Και η προσωπική μου εμπειρία μου δείχνει πως το πράγμα που με βοήθησε, περισσότερο από κάθε άλλο, δεν ήταν οι αφηρημένοι στοχασμοί ενός διανοουμένου, αλλά η πίστη και η προσήλωσή μου σ' έναν κόσμο ζωντανών και περασμένων ανθρώπων· **στα έργα τους, στις φωνές τους, στο ρυθμό τους, στη δροσιά τους.** Αυτός ο κόσμος, όλος μαζί, μου έδωσε το συναίσθημα πως **δεν είμαι μια αδέσποτη μονάδα, ένα άχερο στ' αλώνι.** Μου έδωσε τη δύναμη να κρατηθώ ανάμεσα στους **χαλασμούς** που ήταν της μοίρας μου να ιδώ. Κι ακόμη, μ' έκανε να νιώσω, όταν ξαναείδα το χώμα που με γέννησε, πως **ο άνθρωπος έχει ρίζες,** κι **όταν τις κόψουν πονεί,** βιολογικά, **όπως όταν τον ακρωτηριάσουν.**

Γ. Σεφέρης, Δοκιμές

Να συγκρίνετε τα κείμενα 1, 2 ως προς την πρόθεση κάθε συντάκτη και τις εκφραστικές επιλογές.

1. Ο Ν. Σβορώνος επιδιώκει να **πείσει** για τον οριακό χαρακτήρα της ιστορίας μας / του ελληνικού χώρου. Για αυτό χρησιμοποιεί αναφορική λειτουργία της γλώσσας, γ' πρόσωπο (απρόσωπο ύφος) που δηλώνει αντικειμενικότητα και αιτιολογικούς συνδέσμους με στόχο την πειθώ. [Πρόκειται για απόσπασμα από αποδεικτικό δοκίμιο].

2. Ο Γ. Σεφέρης επιδιώκει να **ευαισθητοποιήσει** τον αναγνώστη για την αξία της παράδοσης με βάση τα προσωπικά του βιώματα. Για αυτό χρησιμοποιεί α' ενικό πρόσωπο και ποιητικό λόγο (μεταφορές, παρομοιώσεις). Το κείμενο έχει ύφος προσωπικό / βιωματικό / εξομολογητικό. [Πρόκειται για απόσπασμα από στοχαστικό δοκίμιο].

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Πώς διακρίνω το βασικό
θέμα/ερώτημα του
λογοτεχνικού κειμένου;

απάντηση

Έχουμε υπόψη ότι *το θέμα* του λογοτεχνικού κειμένου:

α) δεν αφορά τον/την συγκεκριμένο ήρωα/ηρωίδα, αλλά *ευρύτερες ανθρώπινες καταστάσεις*, τις οποίες τα λογοτεχνικά κείμενα αναπαριστούν.

β) μπορεί να είναι διαφορετικό από το θέμα του μη λογοτεχνικού.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πώς ξεκινώ το ερμηνευτικό σχόλιο;

απάντηση

Αυτό προφανώς εξαρτάται από τη διατύπωση του ερωτήματος του ερμηνευτικού σχολίου. Στην κυρίαρχη ωστόσο διατύπωση για το **βασικό θέμα** του λογοτεχνικού κειμένου, *ενδεικτικά* μπορούμε να ξεκινήσουμε:

Βασικό θέμα του ποιήματος (ή αφηγήματος), *κατά τη γνώμη μου**, είναι...
Το ποιητικό υποκείμενο (ή ο αφηγητής), *κατά τη γνώμη μου*, αναφέρεται...

** Ο μαθητής δεν περιορίζεται στο «τι λέει το κείμενο» αλλά επεκτείνεται και στο «τι σημαίνει για τον/την ίδιο/α». Επομένως, εκφράζει μια (τεκμηριωμένη) υποκειμενική ερμηνευτική εκδοχή. Η υποκειμενικότητα / ελευθερία αυτή στην ερμηνεία οριοθετείται βέβαια από τους κειμενικούς δείκτες.*

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Πώς αναζητώ και αξιοποιώ τους κειμενικούς δείκτες;

απάντηση

Δεν αναζητάμε τους κειμενικούς δείκτες *μηχανικά*, με βάση έναν κατάλογο. Αφήνουμε το κείμενο (το νόημά του) να μας «υποδείξει» *εκείνους* που είναι πιο *σημαντικοί* για να τεκμηριώσουμε την ερμηνευτική εκδοχή μας.

Δεν *απαριθμούμε* τους κειμενικούς δείκτες, αλλά *εξηγούμε* πώς ο καθένας συμβάλει στην έκφραση/απόδοση ενός συναισθήματος, μιας σκέψης, ενός νοήματος, στην περιγραφή μιας κατάστασης κ.λπ.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

“
Πρέπει να
παραθέτω και τα
σχετικά χωρία
και πώς;
”

απάντηση

Τα σύντομα χωρία, λέξεις/φράσεις-κλειδιά ή μοτίβα του κειμένου προσπαθούμε -κατά το δυνατόν- να τα ενσωματώνουμε στη ροή του λόγου στην απάντησή μας και όχι να τα παραθέτουμε αυτόνομα και ξεκομμένα. Αποφεύγουμε να παραθέτουμε εκτεταμένα αποσπάσματα για λόγους οικονομίας (όριο λέξεων) και πυκνότητας λόγου.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

“
Πώς «κλείνω» το
ερμηνευτικό
σχόλιο;
”

απάντηση

Μπορούμε να «κλείσουμε» το ερμηνευτικό σχόλιο με μια γενική κρίση – διαπίστωση (ή με κάποιο ερώτημα) που *συνοψίζει* ή προεκτείνει τον προβληματισμό του βασικού θέματος του κειμένου.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Ερώτηση: Να παρουσιάσετε το βασικό θέμα του ποιήματος του Ν. Γκάτσου, ο εφιάλτης της Περσεφόνης (150-200 λέξεις).

Εκεί που φύτευε φλισκούνι κι άγρια μέντα
κι έβγαζε η γη το πρώτο της κυκλάμινο
τώρα χωριάτες παζαρεύουν τα τσιμέντα
και τα πουλιά πέφτουν νεκρά στην υψικάμινο.

Εκεί που σμίγανε τα χέρια τους οι μύστες
ευλαβικά πριν μπουν στο θυσιαστήριο
τώρα πετάνε αποσιγάρα οι τουρίστες
και το καινούργιο πάν να δουν διυλιστήριο.

Εκεί που η θάλασσα γινόταν ευλογία
κι ήταν ευχή του κάμπου τα βελάσματα
τώρα καμιόνια κουβαλάν στα ναυπηγεία
άδεια κορμιά, σιδερικά, παιδιά κι ελάσματα.

Κοιμήσου Περσεφόνη
στην αγκαλιά της γης
στον κόσμο το μπαλκόνι
ποτέ μην ξαναβγείς.

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Κειμενικοί δείκτες

1. Αντιθέσεις/επαναλήψεις

(Εκεί που... τώρα): αντίθετες
εικόνες (οπτικές - ακουστ.)

- Φλισκούνι, μέντα / τσιμέντα
- Κυκλάμινο / πουλιά νεκρά στην υψικάμινο - διυλιστήρια
- Θάλασσα, βελάσματα / ναυπηγεία
- Μύστες - θυσιαστήριο / αποσιγάρα οι τουρίστες

2. άδεια κορμιά (μεταφορά) /
σιδερικά, παιδιά κι ελάσματα

3. β' ενικό πρόσωπο

(Κοιμήσου, μην ξαναβγείς)

1. Η καταστροφή του περιβάλλοντος αποδίδεται με σύγκριση με το παρελθόν:

- Πλούσια χλωρίδα / τσιμεντοποίηση
- Ομορφιά τοπίου / βιομηχανική ανάπτυξη, αβίωτο περιβάλλον, ρύπανση
- Ευλογία του τοπίου, πανίδα / βιομηχανικό τοπίο
- Πολιτισμός, ιστορικοί χώροι / τουριστική εκμετάλλευση, προσβολή ιερότητας τόπου

**2. Χωρίς ψυχή
μηχανοποίηση ανθρώπου**

3. Προτροπή στην Περσεφόνη (σύμβολο
ανανέωσης φύσης και ζωής).

Προηγούμενη

Επόμενη

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ (Σχεδιαγραμματική παρουσίαση)

Βασικό θέμα

Το ποιητικό υποκείμενο, κατά τη γνώμη μου, πραγματεύεται την αλλοίωση του φυσικού και πολιτισμικού μας περιβάλλοντος εξαιτίας της αλόγιστης οικιστικής, βιομηχανικής και τουριστικής ανάπτυξης.

Τεκμηρίωση με κειμενικούς δείκτες

1. Η καταστροφή αυτή της φύσης αναδεικνύεται μέσα από την επαναλαμβανόμενη αντίθεση της ομορφιάς του φυσικού τοπίου στο παρελθόν («Εκεί που») και της τωρινής αλλοίωσής του («τώρα»):
 - Η άμετρη οικιστική («τσιμέντα») και βιομηχανική ανάπτυξη («διυλιστήριο», «ναυπηγεία») μετέτρεψε ένα τοπίο πλούσιας χλωρίδας και πανίδας («φλισκούνι», «βελάσματα») σε χώρο αβίωτο για τους ανθρώπους και τα πουλιά («νεκρά στην υψικάμινο»).
 - Η τουριστική εκμετάλλευση («πετάνε αποτσιγάρα οι τουρίστες») προσέβαλε την ιερότητα του χώρου.
 - Το ευλογημένο τοπίο με τους ήχους των ζώων και της θάλασσας έχει μετατραπεί σε βιομηχανικό τοπίο,
2. όπου οι άνθρωποι έχουν χάσει την ψυχή τους («άδεια κορμιά») και συμφύρονται με τις μηχανές («σιδερικά, παιδιά κι ελάσματα»).
3. Όλα αυτά παρουσιάζονται ως ένας προφητικός «εφιάλτης της Περσεφόνης». Για αυτό το λόγο, το ποιητικό υποκείμενο **προτρέπει** την Περσεφόνη -το σύμβολο της αναγέννησης της φύσης και της ζωής- να παραμείνει στον Άδη και να μην ανέβει στον πάνω κόσμο των ανθρώπων.

«Κλείσιμο» του σχολίου (εδώ με ρητορικό ερώτημα)

Γιατί τι θέση έχει η Περσεφόνη σε έναν κόσμο στον οποίο στο όνομα της ανάπτυξης θυσιάζονται η ομορφιά της φύσης και η ουσία του πολιτισμού;

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ ΜΕ ΣΦΑΛΜΑΤΑ - ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Το ποιητικό υποκείμενο πραγματεύεται τη **σημασία** του φυσικού περιβάλλοντος για τη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.

Το ποιητικό υποκείμενο χρησιμοποιεί **επανάληψη** (Εκεί που... τώρα) για να δώσει έμφαση στον λόγο. Επιπλέον, χρησιμοποιεί **εικόνες και μεταφορές**, προσδίδοντας παραστατικότητα και ζωντάνια στο ποίημα.

Αυτή η περιβαλλοντική καταστροφή οφείλεται αρχικά στη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας στη εποχή μας και στην έλλειψη αισθήματος ευθύνης του σύγχρονου ανθρώπου...

Συμφωνώ, επομένως, απόλυτα με τον ποιητή ότι η άμετρη ανάπτυξη πλήττει το φυσικό μας περιβάλλον.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

- Ο συντάκτης του σχολίου δεν εντοπίζει σωστά (**μετατοπίζει**) το θεματικό κέντρο του ποιήματος (καταστροφή - αλλοίωση περιβάλλοντος).
- Ο συντάκτης του σχολίου **απαριθμεί** ορισμένους δείκτες, αλλά δεν τους συνδέει με το βασικό θέμα / περιεχόμενο του κειμένου, καθώς εστιάζει μόνο στην **επικοινωνιακή** επίδραση των σχημάτων λόγου.
- Ο συντάκτης του σχολίου δεν αναφέρεται στο συγκεκριμένο ποίημα, αλλά... «γράφει έκθεση» για τις αιτίες της καταστροφής του περιβάλλοντος στην εποχή μας.
- Αυτονόητη, περιττή αναφορά. Στη διατύπωση του ερωτήματος δε ζητείται η συμφωνία ή διαφωνία του μαθητή. Η υποκειμενική του οπτική έχει ενσωματωθεί στην ερμηνευτική εκδοχή που παρουσίασε στο σχόλιο.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρέπει να λαμβάνω υπόψη
το επικοινωνιακό πλαίσιο
ή... απλώς γράφω μια
«έκθεση»;

απάντηση

Το επικοινωνιακό πλαίσιο του θέματος καθορίζει το **ύφος** του λόγου, ιδιαίτερα στον πρόλογο και τον επίλογο, και συνδέεται με τη **στόχευση** του συντάκτη ενός κειμένου.

Ο μαθητής δηλαδή δεν καλείται να γράψει ένα οποιοδήποτε κείμενο, αλλά ένα κείμενο κατάλληλο για *συγκεκριμένη επικοινωνιακή περίσταση* που επιβάλλει και *διαφορετικές επιλογές* ως προς τα ρηματικά πρόσωπα, το λεξιλόγιο, τη λειτουργία της γλώσσας, το είδος της σύνδεσης των προτάσεων και -σε κάποιο βαθμό- και το περιεχόμενο. Με λίγα λόγια, ο μαθητής καλείται να υποδυθεί έναν ρόλο με τρόπο φυσικό και αποτελεσματικό.

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Θέμα Πανελλαδικών 2005 (ομιλία)

Στα πυκνοκατοικημένα αστικά κέντρα μειώνονται σταδιακά οι χώροι ομαδικής ψυχαγωγίας και άθλησης. Στο πολιτιστικό κέντρο του δήμου σας καλείστε, ως εκπρόσωπος των μαθητών και χρήστης αυτών των χώρων, να επισημάνετε σε μια **ομιλία** σας τη σημασία του ομαδικού παιχνιδιού στην ψυχική και σωματική διαμόρφωση και στη μελλοντική κοινωνικοποίηση των εφήβων

Σχολιασμός ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο

ως προς τη στόχευση / περιεχόμενο

Ο μαθητής θα αναφερθεί στην *αξία του ομαδικού παιχνιδιού* με **στόχο** να πείσει / ευαισθητοποιήσει το κοινό (δημότες της πόλης του, εκπρόσωποι του δήμου) για την *ανάγκη να προστατευτούν οι χώροι ομαδικής ψυχαγωγίας και άθλησης στην περιοχή του* από την ανεξέλεγκτη ανοικοδόμηση. Αυτό μπορεί να αναφερθεί είτε στον πρόλογο είτε, ως τελικό συμπέρασμα, στον επίλογο.

ως προς το ύφος

Το κείμενο είναι ομιλία που θα εκφωνήσει σε ένα κοινό από συνδημότες (προσχεδιασμένος λόγος). Αυτό επιβάλλει όχι μόνο τα τυπικά στοιχεία μια ομιλίας (κατάλληλη προσφώνηση, αποφώνηση), αλλά και την παρουσίαση στον πρόλογο του *θέματος* και της *ιδιότητας* του ομιλητή (ως τι μιλάει) και τη χρήση συγκεκριμένων ρηματικών προσώπων (π.χ. αφού ανήκει στους δημότες μπορεί να χρησιμοποιήσει α' πληθυντικό, β' πληθυντικό όταν απευθύνεται στο κοινό κ.λπ.)

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Προηγούμενη

Τρίτο θέμα

Επόμενη

Τέταρτο θέμα

Θέμα (επίσημη επιστολή)

Με αφορμή μεμονωμένα αρνητικά περιστατικά στη διάρκεια σχολικών εκδρομών, διατυπώνονται στον Τύπο σκέψεις και προτάσεις για την κατάργηση ή τον περιορισμό τους. Ως εκπρόσωπος των μαθητικών κοινοτήτων της περιοχής σας, αποφασίζετε να στείλετε μία **επιστολή** στον Υπουργό Παιδείας στην οποία να εκθέσετε τα οφέλη που προσφέρουν οι σχολικές εκδρομές στον μαθητή και τη ζωή του σχολείου. Επιπλέον, να προτείνετε τρόπους για τη βελτίωση του θεσμού των σχολικών εκδρομών, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στην ιδιότητα του μαθητή και την εκπαιδευτική λειτουργία του σχολείου. (300-400 λέξεις)

Σχολιασμός ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο

ως προς τη στόχευση / περιεχόμενο

Ο μαθητής θα αναφερθεί στην αξία των σχολικών εκδρομών και στη δυνατότητα βελτίωσης του θεσμού, επιδιώκοντας να μεταφέρει στον Υπουργό τη γνώμη των άμεσα ενδιαφερομένων, δηλαδή των μαθητών, ώστε αυτός να έχει μια πιο ολοκληρωμένη άποψη (πέρα από τα δημοσιεύματα του Τύπου), πριν τη λήψη οριστικών αποφάσεων. Αυτό μπορεί να αναφερθεί για παράδειγμα στον πρόλογο ή τον επίλογο.

ως προς το ύφος

Το κείμενο είναι επιστολή προς ένα επίσημο πρόσωπο - φορέα εξουσίας. Αυτό επιβάλλει όχι μόνο τα τυπικά στοιχεία μιας επιστολής (κατάλληλη προσφώνηση, αποφώνηση), αλλά και παρουσίαση στον πρόλογο της *αφορμής* ή του *λόγου/σκοπού* της επικοινωνίας και της *ιδιότητας* του αποστολέα (ως τι απευθύνεται στον Υπουργό), χρήση συγκεκριμένων ρηματικών προσώπων (π.χ. β' πληθυντικό ως ένδειξη ευγένειας, α' πληθυντικό όταν αναφέρεται στους μαθητές στους οποίους ανήκει κ.ά.), επίσημο λεξιλόγιο, αποφυγή προφορικότητας, μετριοπαθές ύφος κ.λπ.

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

Προηγούμενη

Επόμενη

Είναι λάθος να απαντώ σε ένα ερώτημα αναπαράγοντας το «έτοιμο» υλικό από τις θεματικές ενότητες;

απάντηση

Οπωσδήποτε είναι ΛΑΘΟΣ, επειδή το υλικό των θεματικών ενότητων αποσκοπεί στον εμπλουτισμό των γνώσεων και την εξοικείωση του μαθητή με τον προβληματισμό μιας ενότητας και ΔΕΝ πρέπει να απομνημονεύεται μηχανικά. Τα **ερωτήματα** συχνά αποκλίνουν από την τυπική παρουσίαση μιας θεματικής ενότητας ή εστιάζουν μόνο σε ορισμένες πλευρές της.

Κάθε **διαφορετική διατύπωση** επιβάλλει και **διαφορετική απάντηση**.
Γενική αρχή: διαβάζουμε προσεκτικά το ερώτημα πριν αρχίσουμε να γράφουμε, και απαντάμε σε ό,τι ακριβώς μας ρωτάει.

Προηγούμενη

Επόμενη

Θέμα

Λαμβάνεις μέρος σε μια διαδικτυακή συζήτηση με συμμαθητές σου από διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Απαντώντας σε έναν από αυτούς -με την μορφή μιας ηλεκτρονικής επιστολής (email)- ο οποίος δυσανασχετεί με τα σχολικά γλωσσικά μαθήματα και υποτιμά τη σημασία τους, να παρουσιάσεις σε ένα κείμενο 300-400 λέξεων **την αξία της διδασκαλίας των γλωσσικών μαθημάτων για τους μαθητές** και να προτείνεις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ώστε η διδασκαλία τους στο σχολείο να γίνει πιο ενδιαφέρουσα και εποικοδομητική.

Σχολιασμός

Ο μαθητής που ανυποψίαστος θα αναπαράγει στο **α' ερώτημα** το «έτοιμο» υλικό που έχει απομνημονεύσει για την αξία γενικά της **γλώσσας**, θα βρεθεί εν μέρει (τουλάχιστον) εκτός θέματος ή έστω δεν θα απαντήσει με ακρίβεια και ευστοχία στο συγκεκριμένο ζητούμενο. Γιατί αυτό απαιτεί κάτι πιο συγκεκριμένο: τα οφέλη για τους **μαθητές** (και όχι γενικά για όλους, την κοινωνία, τον πολιτισμό μας κ.λπ.) της διδασκαλίας των **γλωσσικών μαθημάτων** (και όχι της γλώσσας). Είναι δύο διαφορετικά πράγματα, που απαιτούν μετατόπιση της οπτικής από τον μαθητή. Ο τελευταίος μπορεί να αξιοποιήσει κάποιες ιδέες, να τις μετασχηματίσει και να τις συμπληρώσει με δικές του ή από άλλα ίσως θέματα, όχι όμως να τις αναπαράγει μηχανικά.

Για παράδειγμα, οι παρακάτω διατυπώσεις δεν εστιάζουν στην αξία των γλωσσικών μαθημάτων για τους μαθητές, αλλά στην αξία της **γλώσσας** γενικά για τους ανθρώπους και κάθε λαό:

«Η γλώσσα συμβάλλει στην ουσιαστική έκφραση και επικοινωνία των ανθρώπων, ώστε να εξωτερικεύουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους με ένα τρόπο κατανοητό από τους άλλους και χωρίς παρερμηνείες».

«Η γλώσσα αποτελεί συστατικό στοιχείο του πολιτισμού μας και αποκαλύπτει τις αξίες, τις αντιλήψεις και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα κάθε λαού».

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο Θέμα

Δεύτερο Θέμα

Τρίτο Θέμα

Τέταρτο Θέμα

Θέμα

Λαμβάνεις μέρος σε μια διαδικτυακή συζήτηση με συμμαθητές σου από διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Απαντώντας σε έναν από αυτούς -με την μορφή μιας ηλεκτρονικής επιστολής (email)- ο οποίος δυσανασχετεί με τα σχολικά γλωσσικά μαθήματα και υποτιμά τη σημασία τους, να παρουσιάσεις σε ένα κείμενο 300-400 λέξεων την αξία της διδασκαλίας των γλωσσικών μαθημάτων για τους μαθητές και **να παρουσιάσεις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ώστε η διδασκαλία των γλωσσικών μαθημάτων στο σχολείο να γίνει πιο ενδιαφέρουσα και εποικοδομητική.**

Σχολιασμός

Το **β' ερώτημα** του θέματος δεν ζητά γενικά τρόπους βελτίωσης της διδασκαλίας, αλλά **συγκεκριμένες «εκπαιδευτικές δραστηριότητες»**. Αν ο μαθητής περιοριστεί σε γενικόλογους τρόπους βελτίωσης (ανθρωπιστική παιδεία, αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος, απαγκίστρωση του σχολείου από το γνωσιοκεντρικό και εξετασιοκεντρικό μοντέλο κ.λπ.) δεν θα απαντήσει σωστά στο ερώτημα.

Εκπαιδευτικές δραστηριότητες:

- ✓ διοργάνωση αγώνων αντιλογίας - ρητορικοί αγώνες
- ✓ έκδοση σχολικού περιοδικού / εφημερίδας
- ✓ δραστηριότητες δημιουργικής γραφής,
- ✓ λογοτεχνικοί διαγωνισμοί
- ✓ δημιουργία ομίλων (λογοτεχνικών, αρχαιογνωσίας κ.ά.)
- ✓ λειτουργία δανειστικής βιβλιοθήκης
- ✓ οργάνωση ομιλιών από ειδικούς (γλωσσολόγους- λογοτέχνες κ.λπ.)
- ✓ εκπαιδευτικές επισκέψεις σε χώρους με γλωσσικό και λογοτεχνικό ενδιαφέρον
- ✓ αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στη διδακτική πράξη
- ✓ διάλογος στη σχολική τάξη

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο Θέμα

Δεύτερο Θέμα

Τρίτο Θέμα

Τέταρτο Θέμα

Πώς συνδέω τα
ερωτήματα; Να
χρησιμοποιώ μεταβατικές
παραγράφους;

απάντηση

Το ιδιαίτερα περιορισμένο όριο λέξεων καθιστά τις (σχετικά εκτενείς παλαιότερα) μεταβατικές παραγράφους μάλλον μη απαραίτητες. Αρκεί να εξασφαλίζεται μια φυσική μετάβαση από το ένα ερώτημα στο άλλο (συνήθως χρησιμοποιούμε μια συνδετική φράση/πρόταση στη θεματική περίοδο της πρώτης παραγράφου του β' ερωτήματος). Σε τελική ανάλυση, σημασία έχει τι γράφει ο μαθητής και όχι αν ακολουθεί ένα τυπικό μοντέλο οργάνωσης του υλικού του.

Προηγούμενη

Επόμενη

Ποιοι είναι οι νέοι τύποι θεμάτων;

απάντηση

Σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν δοθεί στα Κριτήρια και τις Οδηγίες του ΙΕΠ, τα θέματα μπορούν **ενδεικτικά** να κατηγοριοποιηθούν στους παρακάτω τύπους :

1. Δημιουργική αξιοποίηση πληροφοριών
2. Επιλογή και ανάπτυξη ενός (υπο)θέματος του κειμένου
3. Συμφωνία ή διαφωνία με μία άποψη του κειμένου
4. Σχολιασμός αποσπάσματος / ρήσης
5. Προσωπική τοποθέτηση σε ένα θέμα
6. Επέκταση του προβληματισμού του κειμένου

Προηγούμενη

Επόμενη

Πρώτο θέμα

Δεύτερο θέμα

Τρίτο θέμα

Τέταρτο θέμα

1. Δημιουργική αξιοποίηση πληροφοριών

Αξιοποιώντας δημιουργικά τις πληροφορίες του κειμένου και τις δικές σας γνώσεις και εμπειρίες, να παρουσιάσετε τις ευκαιρίες και τους κινδύνους που μας «επιφυλάσσει» η τεχνητή νοημοσύνη. Το κείμενο σας (300-400 λέξεις) να έχει τη μορφή άρθρου.

2. Επιλογή και ανάπτυξη ενός (υπο)θέματος του κειμένου

Ο συγγραφέας αναφέρει ορισμένες **προϋποθέσεις** ενός πολιτισμένου διαλόγου. Να **επιλέξετε μία** από αυτές και να εξηγήσετε τη **σημασία** της για μια πολιτισμένη συζήτηση. Το κείμενό σας θα δημοσιευθεί στο σχολικό περιοδικό (300-400 λέξεις).

Σχόλια

Δημιουργική αξιοποίηση δεν σημαίνει αντιγραφή αυτούσιων χωρίων και περιορισμό της ανάπτυξης στις συγκεκριμένες πληροφορίες του κειμένου, αλλά *επιλογή και μετασχηματισμό των σχετικών με τα ερωτήματα πληροφοριών και συμπλήρωση / σύνδεσή τους με προϋπάρχουσες γνώσεις, εμπειρίες και ιδέες του μαθητή.*

Η επιλογή του επιμέρους θέματος / της προϋπόθεσης που θα αναπτυχθεί είναι, βέβαια, προσωπική και ελεύθερη. Χρειάζεται, ωστόσο, η επιλογή αυτή να παρέχει στον μαθητή τη δυνατότητα να αναπτύξει επαρκώς το θέμα (με βάση τις γνώσεις και την εμπειρία του) και να αιτιολογηθεί (γιατί είναι σημαντική κατά τη γνώμη του μαθητή) με επιχειρήματα.

Προηγούμενη

Επόμενη

3. Συμφωνία ή διαφωνία με άποψη του κειμένου

Στο κείμενο γίνεται λόγος για επιβολή ελέγχου και περιορισμών στο διαδίκτυο ως προς την έκφραση απόψεων με στόχο τον περιορισμό της «ρητορικής μίσους». **Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με αυτό το ενδεχόμενο;** Να απαντήσετε σε ένα κείμενο 300-400 λέξεων με τη μορφή άρθρου σε νεανικό περιοδικό που απευθύνεται σε νέους με ενδιαφέρον για τα διαδικτυακά θέματα.

4. Σχολιασμός αποσπάσματος / ρήσης

Ο αρθρογράφος στον επίλογο επικαλείται τα λόγια του Νοτιοαφρικανού Αρχιεπισκόπου Ντέσμοντ Τούτου: *«Η μείωση του οικολογικού αποτυπώματός μας δεν αποτελεί απλώς περιβαλλοντική αναγκαιότητα: αποτελεί το σημαντικότερο πεδίο υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εποχή μας»*. Να συντάξετε ένα άρθρο 300-400 λέξεων στο οποίο: α) **να σχολιάσετε αυτή την άποψη**, β) να παρουσιάσετε τρόπους, ώστε η έκκληση του Ντέσμοντ Τούτου για «μείωση του οικολογικού αποτυπώματός μας» να βρει ανταπόκριση. (300-400 λέξεις).

Σχόλια

Ο μαθητής καλείται να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει με το ενδεχόμενο επιβολής περιορισμών στο διαδίκτυο, αρκεί η θέση του να είναι σαφής και να **τεκμηριώνεται** επαρκώς. Μπορεί επίσης να συμφωνήσει με την επιβολή περιορισμών, επισημαίνοντας την ανάγκη αποτροπής του κινδύνου της λογοκρισίας ή να διαφωνήσει επισημαίνοντας την ανάγκη λήψης άλλων μέτρων, όπως η ενεργοποίηση των χρηστών του διαδικτύου.

Απαιτείται η ανάπτυξη και τεκμηρίωση της άποψης / ρήσης του Ντέσμοντ Τούτου. Ειδικότερα, πρέπει να **αιτιολογηθεί** ότι ο περιορισμός της επέμβασης του ανθρώπου πάνω στη φύση επιβάλλεται για λόγους προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως η ποιότητα ζωής, η προστασία της υγείας, η αξιοπρεπής διαβίωση, η ισότητα των λαών κ.ά. Γιατί η οικολογική καταστροφή συνεπάγεται και παραβίαση αυτών των δικαιωμάτων για ορισμένους πληθυσμούς στον πλανήτη.

Προηγούμενη

Επόμενη

5. Προσωπική τοποθέτηση σε ένα θέμα

Στα Κείμενα I και II παρατίθενται απόψεις σχετικά με τα γνωρίσματα της νέας γενιάς. Να γράψετε ένα κείμενο (300-400 λέξεις) στο οποίο θα παρουσιάζετε τεκμηριωμένα τη δική σας άποψη για τα χαρακτηριστικά των σημερινών νέων.

6. Επέκταση προβληματισμού του κειμένου

Στο κείμενο αναφέρεται ότι *«τα κλισέ τα χρησιμοποιούν όσοι αποφεύγουν τη σαφήνεια, την ακριβολογία και την απλότητα αποσκοπώντας να προσδώσουν βάρος, στόμφο και ψευτοσπουδαιότητα εκεί όπου συνήθως υπάρχει έλλειμμα νοήματος»*. Να συντάξετε ένα άρθρο 300-400 λέξεων στο οποίο να αναφερθείτε στη σημασία της απλότητας, της σαφήνειας και της ακριβολογίας στη γλωσσική έκφραση και επικοινωνία του νέου.

Σχόλια

Ζητείται από τον μαθητή να διατυπώσει τη δική του άποψη πάνω σε ένα θέμα. Ο μαθητής μπορεί να λάβει υπόψη τις πληροφορίες / ιδέες του κειμένου αναφοράς, αλλά αυτές δεν είναι δεσμευτικές ως προς τη δική του θέση. Πρέπει, ωστόσο, να διατυπώνει ξεκάθαρη θέση (να αποφεύγει δηλαδή αντιφάσεις και ασάφειες) και να εξάγει και τα ανάλογα με αυτή τη θέση συμπεράσματα.

Στην περίπτωση αυτή, το κείμενο αναφοράς αποτελεί απλώς την αφορμή για την έκθεση απόψεων πάνω στο θέμα. Το ερώτημα δηλαδή διευρύνει τον προβληματισμό σε μια πλευρά του θέματος πέρα από αυτές που παρουσιάζονται στο κείμενο. Ο μαθητής καλείται να επιχειρηματολογήσει για τη σημασία της απλότητας, της σαφήνειας και της ακριβολογίας: α) στη γλωσσική έκφραση και β) στην επικοινωνία του νέου.

Προηγούμενη

Επόμενη

Καλή επιτυχία!

Πρώτο Θέμα

Για την περίληψη

Δεύτερο Θέμα

Σχετικά με οργάνωση /
πειθώ / εκφραστικές
επιλογές

Τρίτο Θέμα

Ζητήματα ερμηνευτικού
σχολίου

Τέταρτο Θέμα

Ζητήματα παραγωγής
λόγου